Souria
Quotidien Arménien
B.P. 814 TÉL. 13990
ALEP_SYRIE_
ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ եւ ՊԱՏԱՍԽԱՆԱՏՈՒ ՏՆՕՐԷՆ
Վ. ԵԱԶՃԵԱՆ

ՍՈՒՐԻԱ
ՕՐԱԹԵՐԹ

سورية
جريدة يومية سياسية حرة
صاحب الامتياز ورئيس التحرير المسؤول
وانس يازجيان
حلب ص ب ٨١٤ هاتف ١٣٩٩٠

ԺԱ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 9 (3197) ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ, 28 ՅՈՒՆԻՍ 1956 ՀԵՌ. ԹԻՒ 13990 ԳԻՆ 10 Ս. Դ.

Ո՞ՒՐ ՊԻՏԻ ՅԱՆԳԻՆ ԴԱՇՆԱԿ ՔԼԻՔԱՅԻՆՆԵՐՈՒՆ ԱՊՕՐԻՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Մեր պաշտօնակից «Զարթօնք», անդրադառնալով Կիլիկիոյ կաթողիկոսութեան շրջապատին մէջ Տեղապահ Խորէնի ձեռամբ սարքըւած նոր դաւադրութեան, վերապահ միամտութեամբ մը հարց կու տայ. «Գալով ապօրինի Ազգ. Ժողովին, մարդ չի հասկնար թէ կամօքն դաշնակ ղեկավարութեան իրարու քով եկած այս 17 հոգին ինչ բանի համար կը սարքեն այս անիմաստ զաւեշտախաղը»։

Ակնարկութիւնը՝ այն քուլիսային հանդիպումին ու այսպէս ըսած Ազգային Ժողովի վերջին գումարումներուն է որոնք Տեղապահ Խորէնի ձեռքով և դաշնակ քլիքային ղեկավարութեան հրահանգով կը բեմադրուին այսօր Պէյրութի մէջ, կէտ նպատակ ունենալով ամէն գնով օծել «ընտրեալ կաթողիկոսը», որ ա՛լ բանջոտել սկսած է...։

Դաւադրութիւնը, որ միշտ կը սարքուի Խորէնի աճպարարութեամբ և քլիքային նենգամտութեամբ, իսկութեան մէջ ո՛չ մէկ նորութիւն կը բերէ ժողովրդային խաւերուն։

Ապօրինութիւններու շարքին վրայ նոր ապօրինութիւն մը՝ ոչինչ կը փոխէ այն տխուր կացութեան մէջ, որուն հետեւանքներէն տուայտիլ սկսեր են այսօր նոյնինքն քաջ-նազար քլիքային ղեկավարները։

Աւազի՞ մէջ խրած են անոնք իրենց անպարունակ գլուխները — նման ջայլամին -- չտեսնելու համար անխուսափելի հետեւանքները իրենց բոլոր վրան բաց աճպարարութիւններուն։

Եթէ իրապէս կը դիտեն անոնք ու չե՛ն կրնար տեսնել ողջ իրականութիւնը, որպէս հրապարակագրական մամուլ, մենք կը պարտաւորուինք ցոյց տալ այդ հետեւանքները, որոնք դաշնակ պիւրոյականներուն համար բնաւ վարդագոյն չեն կրնար ըլլալ։

Դաշնակ խմբաւորումը, իր ներկայ այնքա՜ն քամուած ու ծրդծիմացած քլիքային կազմով, երբ առաջին հետեւանք իր սանձարձակութիւններուն, այլեւս գրեթէ ոչինչ կրնայ յուսալ ոչ-կուսակցական այն հոծ զանգուածէն, որուն հայրենասիրական ու ազգասիրական զգացումները յաճախ շահագործուած էին քլիքայիններուն կողմէ՝ յօգուտ իրենց մթին հաշիւներուն։

Բովանդակ հայ ժողովուրդը, ու մինչեւ անգամ մեզմով հետաքրքրուող շա՜տ օտար ազգութիւններ, այլեւս համոզուած են որ Դաշնակցութիւն կոչուած կուսակցութեան անունին ներքեւ ծուարած են բուռ մը անհայրենիք մարդեր, որոնք իրենց գոյութեան քարշ տալու համար պատրա՛ստ են ծառայելու որեւէ կողմի,— երէկ Գերմանին, այսօր Թուրքին ու Ամերիկացիին, և ինչո՞ւ չէ՝ վաղը նաեւ Ռուսին (անշուշտ եթէ երբեք մինչ այդ փոշիացած չըլլայ քլիքային խմբակը, ու անշուշտ՝ եթէ երբեք զանոնք շոյելու առիթը ընծայուի երբեւիցէ)։

Տակաւին թուե՞նք հետեւանքները քլիքային ապօրինութիւններուն. Չե՞ն տեսներ անոնք նոսրացումը իրենց շարքերուն. չե՞ն զգար նզովքը համազգային. Չե՞ն անդրադառնար Ամենայն Հայոց Հայրապետը վշտացնելու անսրբագրելի մեղքին. Չե՞ն նախատեսեր ոչ հեռաւոր հիասթափութիւնը իրենց՝ զոր կրնայ տալ նիւթական շահատակութեան գնով շահուած օտար «օժանդակութիւն»ներէն։

Այնքա՜ն փողոցային դարձած քլիքային մենատէրները, իրենց [illegible] անիծեալ 3 եպիսկոպոսներով մէկտեղ, տակաւին կը յանդգնին աճուրդի ապրանք դարձնել Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութիւնն ու անոր հաւատքին ու ոգիին ամուր կառչած տարագիր Հայուն արժանապատուութիւնը։

Կը մնան անոնք, սակայն, էականը, անխուսափելի դատավճիռը, որուն վերջին խօսքը վերապահուած է ժողովուրդին։

Դաշնակ քլիքայինները — երէկ՝ որպէս կուսակցութիւն, այսօր՝ որպէս շահակցական ընկերակցութիւն —, մի՛շտ ալ անտեսեր են խօսքը ժողովուրդին։

Այդ խօսքը դատապարտական է հատու, թող պէտք չտայ որ քլիքայինները հասնին իրենց յոռեգոյն անպատկառութեան։

Ազգադաւները սանձելու ժամը հնչեր է այլեւս։

«Ս.»

Նեկիպ ազա՞տ կ՚արձակուի

Գահիրէ.— Եգիպտական նոր սահմանադրութիւնը, որ հանրաքուէով ընդունուեցաւ ժողովուրդին կողմէ, Նախագահ Ապտըլ Նասերի կու տայ լայն իրաւասութիւններ ներում շնորհելու դատապարտուած եգիպտացիներու։

Այսպէս, կը յուսացուի որ 1954ի Նոյեմբեր 14էն ի վեր արգելափակուած նախկին Նախագահ Մուհամմէտ Նեկիպ ազատ արձակուի։ Արդէն Յեղափոխութեան Խորհուրդի անդամ մը երէկ յայտարարեց որ այս որոշումը մօտ ատենէն գործադրութեան պիտի դրուի։

Սովետ ջրածնառումբի պայթում

Թոքիօ.— Ճափոնցի ականաւոր գիտնական մը յայտարարեց որ Յունիսի 19ին ջրածնային ռումբ մը պայթեցուած է Սիպերիոյ մէջ։

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Սիրօ - սովետ բանակցութեանց մասին

Դամասկոս.— Ահաւասիկ այն հաղորդագրութիւնը որ հրատարակուեցաւ Սուրիոյ ղեկավարներուն եւ սովետ արտաքին նախարար Շեփիլովի միջեւ Դամասկոսի մէջ մղուած բանակցութիւններուն անմիջապէս վերջ:

«Սովետ արտաքին նախարար Տիմիտրի Շեփիլով Դամասկոս այցելեց Յունիսի 22—25ին, սուրիական կառավարութեան հրաւէրին վրայ: Այս ժամանակամիջոցի ընթացքին, խօսակցութիւններ տեղի ունեցան Սուրիոյ Հանր. Նախագահին ներկայութեան եւ հաւանութեամբ:

«Այս խօսակցութիւններուն մասնակցեցան, Սուրիոյ կողմէ՝ վարչապետ Սապրի Ասալի, արտաքին նախարար Սալահ Պիթար, արտաքին նախարարութեան ընդ. քարտուղար Սալահ Թարազի, իսկ Սովետներուն կողմէ, արտաքին նախարար Տիմիտրի Շեփիլով, Դամասկոսի սովետ դեսպան Սերկէի Նեմչին եւ Միջին Արեւելքի բաժանմունքի պետ Օ. Զայցեւ:

«Բարեկամական եւ համակրական մթնոլորտի մէջ մղուած այս բանակցութիւններու ընթացքին, լայն ակնարկ մը նետուեցաւ սիրօ-սովետ յարաբերութիւններուն, ինչպէս նաեւ երկու երկիրները շահագրգռող միջազգային զանազան խնդիրներու վրայ:

«Երկու կողմերը իրենց գոհունակութիւնը յայտնեցին տեսակէտներու նոյնութեան համար եւ հաստատեցին որ Սուրիոյ եւ Ս. Միութեան միջեւ գոյութիւն ունեցող յարաբերութեանց լաւ զարգացումը կրնայ յանգիլ երկու երկիրներուն միջեւ ամուր բարեկամութեան հաստատումին, եւ ազդու կերպով սատարել համաշխարհային ապահովութեան եւ խաղաղութեան ամրացման:

«Երկու կողմերը փափաք յայտնեցին զարգացնել տնտեսական գործակցութիւնը եւ նկատեցին որ մաղթելի է մշակութային գործակցութեան համաձայնութիւն մը գոյացնել Սուրիոյ եւ Սովետ Միութեան միջեւ:

«Սովետ արտաքին նախարար Սուրիոյ Հանր. Նախագահին փոխանցեց Ս. Միութեան Նախագահ Վորոշիլովի մէկ պատգամը, որ Սուրիոյ Նախագահը կը հրաւիրէ Ս. Միութիւն այցելել յարմար նկատուած թուականի մը: Նախագահ Քուաթլի շնորհակալութեամբ ընդունեց այս հրաւէրը:

ԱՌ Ի ԳՆԱՀԱՏՈՒԹԻՒՆ

Մեր աշխատակից ՆՇԴՐՍԿի ստորագրած «Մենք միայն «փժամա»ներու մէջ կը քնենք» խորագրուած գրութիւնը արժանանալով ժողովրդային գնահատանքի, բերիս բարեկամ կարգ մը ազգայիններ 6000 ս. դահեկան կը նուիրեն «Սուրիա»ի Ֆոնտին, առ ի գնահատութիւն յիշեալ գրութեան:

Շնորհակալութիւն։

Քրեմլին լայն բացաւ իր դռները Իրանի կայսերական ամոլին առջեւ

ՄՈՍԿՈՒԱ.— Իրանի Շահը, ընկերակցութեամբ Թագուհիին, երէկ ժամանեց Մոսկուայի օդակայանը, որպէս անձնական հիւրը Նախագահ Վորոշիլովի։

Շահին ժամանումը խանդավառ ցոյցերու առիթ չտուաւ, ինչպէս Նեհրուի և Թիթոյի պարագաներուն, բայց կայսրին ու Սուրայա կայսրուհիին ընդունեցան իրենց դիրքին վայել ձեւակերպութիւններով։ Ասկէ առաջ սովետ անձնաւորութիւններ այսքան պաշտօնականութիւն չէին ցուցաբերած որեւէ օտար հիւրերու։

Այս երեւոյթին պատճառները շատ են.— Պաղտատի Ուխտին անդամ երկրի մը պետն է որ կու գայ Մոսկուա։ Յետոյ, առաջին օտար հիւրն է որ Քրեմլին պիտի իջեւանի։

Ռուսիոյ վերջին Ցարին թագադրութենէն ի վեր առաջին անգամն է որ Քրեմլինի դռները կը բացուին Թագաւորական շքախումբի մը առջեւ։

Գալով այս այցելութեան քաղաքական երեւոյթին, սովետ հանրային կարծիքը կը բաւարարուի «Փըրաւտա»ի այսօրուան խմբագրականով, որ առաջին էջի վրայ Շահին ու կայսրուհիին կենսագրականները տալէ վերջ կը գրէ.—

«Սովետ հանրային կարծիքը յոյս կը յայտնէ որ Ս. Միութիւնն ու Իրան իրենց ջանքերը միացնելով կրնան և պէտք է գտնեն այն ճամբան որ կը տանի այս երկու դրացի երկիրներու յարաբերութիւններուն արմատական բարելաւումը։

Սովետ հանր. կարծիքը կը նկատէ որ Իրանի մասնակցութիւնը Պաղտատի Ուխտին, չի համապատասխաներ սովետօ—իրանեան բարեկամական կապերուն բարելաւման գործին»։

Նասերի բացարձակ լիազօրութիւնները

ԳԱՀԻՐԷ.— Ժողովրդային հանրաքուէէն վերջ, Նախագահ Նասեր առանձինն պիտի վարէ երկրին գործերը, մինչեւ ներկայ տարուան վերջը, երբ տեղի պիտի ունենան խորհրդարանական ընտրութիւնները։

Համաձայն սահմանադրութեան, ան այսօր անփոփոխելի պետն է կառավարութեան, 6 տարուան համար։ Միաժամանակ, ան ընդհ. հրամանատարն է բանակին և կրնայ պատերազմ հռչակել ի հարկին։

ՇԵՓԻԼՈՎ ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՄԷՋ

ՍՈՎԵՏ ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ Կ՚ՈՂՋՈՒՆԷ ԼԻԲԱՆԱՆԻ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԸ.

Պաղտատի Ուխտին դէմ իր մղած ՊԱՅՔԱՐԻՆ ՀԱՄԱՐ

Կ՚ԸՍԷ ՍՈՎԵՏ ՆԱԽԱՐԱՐԸ

ՊԷՅՐՈՒԹ.— Սովետ Նախարար Շեփիլով Պէյրութի մէջ ընդունելու համար լիբ. կառավարութիւնը ձեռք առած էր ապահովութեան կարեւոր միջոցառումներ։ Արդարեւ դէպի օդակայան տանող բոլոր պողոտաները գրաւուած էին կարգապահութեան ուժերու կողմէ։ Օդակայանին բոլոր անցքերը պաշտպանուած էին լիբանանեան և սովետ ապահովութեան պաշտօնեաներու կողմէ։

Բոլոր այս միջոցառումները չկրցան արգիլել հարիւրաւոր անձեր որ ծափահարեն սովետ Նախարարին, երբ ան կը ժամանէր։

Պր. Շեփիլով ճիշդ ժամը 18ին (երկուշաբթի իրիկուն) օդակայան հասաւ սովետական մասնաւոր օդանաւով մը, ընկերակցութեամբ իր աղջկան՝ Օրիորդ Վիքթորիա Շեփիլովի։

Պաշտօնական ընդունելութենէ վերջ, լիբ. կառավարութեան կողմէ տրամադրուած ամերիկեան ինքնաշարժ մը սովետ հիւրը առաջնորդեց քաղաք։

Պէյրութի սովետ դեսպանատան կողմէ հրատարակուած հաղորդագրութիւն մը կու տայ սովետ Նախարարին հետեւեալ ուղերձը, զոր ապահովութեան նախազգուշութեամբ անոր կողմէ չարտասանուեցաւ օդակայանին մէջ.

«Այս պահուն, երբ ոտք կը դնեմ լիբանանեան հողի վրայ, ուրախ կը զգամ ինքզինքս ձեզի ներկայացնելով սովետ ժողովուրդին ողջոյնները։

«Երկար ժամանակէ ի վեր անկեղծ բարեկամութիւն մը կը միացնէ երկու երկիրները իրարու, և սովետ ժողովուրդը միշտ համակրանքով հետեւած է լիբանանեան այն ճիգերուն որոնք կը ձգտէին տիրանալ անկախութեան։ Ս. Միութիւնը իր ճշգրիտ արժէքով կը գնահատէ լիբանանցի ժողովուրդին կողմէ բերուած ծառայութիւնը խաղաղութեան դատին և արաբական երկիրներուն մղած պայքարը Պաղտատի Ուխտին դէմ, որ ուրիշ բան չէ՝ եթէ ոչ գաղութայնացման երեւոյթ մը։

«Մենք մեծ կարեւորութիւն կ՚ընծայենք Լիբանանի հետ մեր յարաբերութեանց զարգացումին և անոր ղեկավարներուն հետ մեր ունենալիք շփումներուն։

Վստահ եմ որ նման յարաբերութիւնները, ինչպէս նաեւ երկու երկիրներու միջեւ տնտեսական և մշակութային զարգացում մը պիտի ծառայեն համաշխարհային խաղաղութեան դատին»։

Պր. Շեփիլով ապա գնաց Նախագահութեան Պանդոկը, ուր ստորագրեց պաշտօնական յուշագիրը։ Ապա ան գնաց Օթել Սէն Ժորժ ուր Պէյրութի սովետ դեսպան Պր. Քիսէլ անոր զեկուցում տուաւ Լիբանանի իշխանութեանց հետ իր մղած բանակցութիւններու մասին։

ՇԵՓԻԼՈՎ ՓԱԼՄԻՐ ԱՅՑԵԼԵՑ

ԴԱՄԱՍԿՈՍ.— Դամասկոսէն Պէյրութ մեկնելու պահուն օդակայանին մէջ իրեն ողջերթ մաղթող սուրիացի անձնաւորութիւններու ուղղելով իր խօսքը Շեփիլով ըսաւ. «Մնաք բարով չեմ ըսեր ձեզի, այլ՝ ցտեսութիւն, ու ձեզի կը մաղթեմ երջանիկ կեանքի մը ու անկախութեան բոլոր մաղթանքները»։

Հակառակ նախատեսուածին, Պր. Շեփիլով չկրցաւ այցելութիւն մը տալ Փալմիրի, հակառակ իր բուռն փափաքին

Հ. Բ. Ը. Մ. Հ. Ս. Ը.

Հրապարակային դասախօսութիւն

կազմակերպութեամբ

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ

կը խօսի

ԴՈԿՏ. ԲԵՐԿՐՈՒՀԻ ՆԱԶԱՐԵԱՆ

(Դասախօս Պէյրութի Ամերիկեան Համալսարանի)

Նիւթ

ՄԱՆԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԴՊՐՈՑԷՆ ԵՒ ԸՆՏԱՆԻՔԷՆ ՆԵՐՍ

Տեղի կ՚ունենայ Չորեքշաբթի 27 Յունիս 1956, երեկոյեան ժամը 8.30ին

Միութեան տան մէջ Ազիզիէ

Մուտքը ազատ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԻՆ ԳՐՈՂՆԵՐԸ

Մեր պատմութիւնը չի յիշում մի այլ դարաշրջան, երբ կինն այնքան լայն հնարաւորութիւններ ունենար իրեն դրսեւորելու հասարակական և քաղաքական կեանքի մէջ, ինչպէս ներկայ ժամանակներում.

Անցեալում յայտնի են բաւական նշանաւոր, սակայն հազուագիւտ կանանց անուններ՝ գրականութեան և արուեստի բնագաւառում. Աւելի սակաւ են երեւում նրանք անցեալի հայ գրականութեան մէջ. Կին յայտնի գրողներ մեզ մօտ հանդէս են գալիս գրեթէ 19րդ դարի վերջերին. Արևմտահայերի մէջ՝ բանաստեղծուհի Սիպիլ, վիպասան Սրբուհի Տիւսաբ. Անցեալի ամենէն ակնառու կին բանաստեղծուհին մեզ մօտ հանդիսացաւ Շուշանիկ Կուրղինեանը. Նա դուրս եկաւ ընտանեկան—կենցաղային նեղ միջավայրի սահմաններից և խիզախօրէն երգեց քաղաքական և հասարակական մոտիւներ, «Հանգցրէք ջահերը» և այլ գործեր.

Նոր երանգաւորում է ստանում գրականութիւնը Սովետական Հայաստանում. Որպէս աւելի վաղ շրջանի աչքի ընկնող կին գրողներ հրապարակ են գալիս արձակագրուհի Արաքս, Լիսի Թարգիւլ, Մարօ Զուրաբեան, բանաստեղծուհիներ՝ Հռիփսիմէ Պօղոսեան, Վարսենիկ Աղասեան, Լէյլի, աւելի ուշ՝ Աղաւնի և այնուհետև գրականութեան մէջ սկսում է կին գրողների մի ամբողջ հոսանք.

Մեր շրջանի հայ երիտասարդ աղջկայ, հայ աշխատաւոր կնոջ նոր յոյզերի, նոր ապրումների հիւթեղ ձայնն է լսւում նրանց երգերի մէջ. Նրանք իրենց հոգու բոլոր թելերով կապուած են կեանքի, մարդկանց, հասարակական այլեւայլ յուզող երեւոյթների հետ. Մեր կանայք գործում, մասնակցում են երկրի շինարարութեանը, գիտութեանն ու տեխնիկային, արուեստին ու գրականութեանը և վերջապէս հասարակական իրաւունքով ընտրում և ընտրւում են պետութեան վարչամեքենայում.

Երիտասարդ սկսնակ բանաստեղծներից շատերը դրսեւորուեցին իրենց ստեղծագործական նոր կողմերով և դարձան միանգամայն կազմակերպուած ուժեր՝ սովետահայ ողջ գրականութեան մէջ.

Առաջիններից յիշատակելի են տաղանդաւոր բանաստեղծուհիներ՝ Աղաւնին. երկրորդ պատերազմի ընթացքում լոյս տեսաւ նրա բանաստեղծութիւնների փոքրիկ ժողովածուն՝ «Իմ տաղարանը» խորագրով. Մարօ Մարգարեանը նոյնպէս հանդէս եկաւ «Բանաստեղծութիւններ»ի մի նոր ժողովածուով, Սիլվա Կապուտիկեանը հրատարակեց իր առաջին ժողովածուն՝ «Օրերի հետ» և մի քանի այլ բանաստեղծութիւններ.

Նոր գործեր տուին արձակագրուհիներ՝ Արաքսի, Լիսի Թարգիւլի հետ նաև երիտասարդ գրողներ. Անահիտ Սահինեանը, Զուարթ Գուկասեանը.

Վերոյիշեալ կին գրողները, արձակ թէ չափածոյ, երգում են Հայրենիքը, հերոսական մարդկանց, իրենց բազմերանգ, հարուստ ներքնաշխարհով, սակայն իւրաքանչիւրն այդ գրողներից կեանքն ընկալում ու անդրադարձնում է իւրովի, միայն իր նման, միւսներից տարբերիչ ուրոյնութեամբ.

Արձակագրուհիներից Արաքսը գրականութեան մէջ մտնում է 1926 թուին, «Պատմուածքներ»ի առաջին ժողովածուով. Մինչ պատերազմը երգում է խաղաղ շինարարութիւնը ու աշխատաւոր մարդկանց. Պատերազմի շրջանում իրար ետևից հրատարակում է մի շարք գրքեր, «Ազատութեան հրթիռներ», «Նռնակակիր աղջիկը», և այլն.

Յաղթանակից յետոյ, Արաքսն իր նոր պատմուածքների ժողովածուում, «Փոթորկից յետոյ» նպատակ է դրել պատկերել մեր խաղաղ ու շինարար մարդկանց կենցաղը.

Արաքսի հետ գրեթէ միաժամանակ գրել սկսող Լիսի Թարգիւլը, ծնուած Վան քաղաքի ատաղձագործի մի ընտանիքում և 1915 թուին ծնողների հետ գաղթած Թիֆլիս, առաջին անգամ տպագրւում է 1927 թուին.

Մի քանի տարի յետոյ գրում է «Ճակատում» վէպը. 1935 թուին Թարգիւլն իր «Հսկաների շարք» գրքով շահում է հանրապետական մրցանակ.

Պատերազմի շրջանում նա գրեց քնարական պատմուածքներ, որոնք ամփոփեց «Լուսնի սոնատը» վերնագրի ներքեւ. Նա յատուկ բանաստեղծական ոճ ունի և կարողանում է յուզումով հաղորդել ընթերցողներին. Գրել է նաև մանուկների համար.

Կին արձակագրուհիներից տարբերւում է իր թեմայի ընտրութեամբ և թէ կերպար կերտելու հմտութեամբ, երիտասարդ վիպասան Անահիտ Սահինեանը. Սուր դիտողութեան հետ միասին, նա օժտուած է կեանքի վերքոտ կողմերը քննադատօրէն վերլուծելու կարողութեամբ. Նրա թէ՛ դրական և թէ բացասական հերոսները չեն մոռացւում իրենց տիպիկ, կեանքը ճիշդ արտացոլող բնորոշ յատկութիւններով.

Կին բանաստեղծներից ոմանք ոչ միայն արդէն ուղղում են իրենց սխալները, այլև գրած նոր գործերով փորձում են հասնել հայ դասական բանաստեղծներից շատերի մակարդակին, իրենց որոշ բանաստեղծութիւնների արուեստի բարձրութեամբ, լեզուի ու պոէտական նոր ձևերի շնորհիւ, երբեմն համեմատւում են ոչ միայն հայ, այլև ռուս և օտար ազգի լաւագոյն պոէտների գործերի հետ.

Հրաշալի են Հռիփսիմէ Պօղոսեանի, մեր համեմատաբար տարեց բանաստեղծուհու «Մայրական երգեր» շարքը. Նշանաւոր են նաև Վարսենիկ Աղասեանի գրած նոյն տիպի բանաստեղծութիւնները.

Մարօ Մարգարեանն էլ փորձեց գողտրիկ տողեր նուիրաբերել իր աղջկան և գրեց «Անահիտ»ի շարքը. Գրեց նաև Սիլվա Կապուտիկեանը՝ «Խօսք իմ որդուն» սքանչելի բանաստեղծութիւնը.

Մեր երիտասարդ բանաստեղծուհիներն [illegible] առանձին սիրով դէպի կեանքը, մարդիկ, ապրում են իրենց յոյզերով ու յուզումներով և այն ամէնը, ինչ թանկ է իրենց ու հարազատ, պատրաստ են նուիրաբերել հայրենի երկրին, ժողովրդին. «Եթէ մահից յետոյ շիրմիս քարն էլ ունենամ՝ տուէք որ տանեն» — գրում է Աղաւնին.

Սիրում է կեանքի յորդուն, խանդավառ երիտասարդական առողջ խնդութեամբ Սիլվա Կապուտիկեանը.

Նրա բանաստեղծութիւնները ողողուած են պայծառ լաւատեսութեան ալիքներով.

Սիլվան բուռն հոգու ամբողջ անկեղծութեամբ պատրաստ է փառաբանել իր ընդվզումները, բնութիւնը, մարդկանց.

... Սիրում եմ կեանքը եւ ինչ կայ այնտեղ պարզ, սովորական
Օտար չէ հոգուս.
Ուզում եմ ապրել դեռ հարիւր, հազար աւելի տարի
Բայց այս մի պահի
Այս այգաբացի վայելքն զգալու մէն մի վայրկեանի
Համար էլ նորից
Շնորհակալ եմ ես այս աշխարհից...։

ԳԻՏԱԿԱՆ

«ՊԷԴՈՆ»ԻՆ ԴԱՐԸ

Տարիներէ ի վեր մարդիկ, ջուրէն ներքեւ կարծրացող շաղախ մը կը փնտռէին։ Հաւանաբար այս խնդրով առաջին զբաղողը էտիսթոնի փարոսը կառուցանող համբաւաւոր Ճոն Սմիթըն եղաւ։ Այդ նպատակաւ, 1756ին Սմիթըն կաւերու եւ քարերու զանազան տեսակները փորձեց։ Ուրիշներ իր օրինակին հետեւեցան եւ 1796ին Ճէյմս Բարքէր յաջողեցաւ «Հռոմէական շաղախ»ը արտադրել։ 1813ին Վիքայի եւ 1822ին Ֆրօսթի ջանքերն ալ այս կարեւոր նիւթին զարգացման նպաստեցին։ Սակայն 1824ին Ժօզէֆ Ասբտէն իր «Բորդլանտի շաղախ»ին գիւտովը, 20րդ դարուն մէջ իշխող կռանիւթին (պէդոն) հիմը դրաւ։

Բորդլանտի կռանիւթը ձեռք կը ձգուի գայլախազով եւ կիրով հարուստ նիւթերէ։ Իր այս երկու կազմիչները լաւ մը փոշիացուելէ ու որոշ համեմատով մը խառնուելէ յետոյ, մասնաւոր փուռերու մէջ մինչեւ 1300 1400 աստիճան կը տաքցուին։ Արտադրուած կոյտը որ «Քլինքեր» կը կոչուի, պաղեցնելէ վերջ փոշիի կը վերածուի։ Կարծրացումը դիւրացնելու համար 100ին 3 գաճաքար կ'աւելցուի։ Խառնուրդին չափերը կռանիւթին օգտագործուելիք պարագաներուն համեմատ կը տարբերին։ Ալիւմինի յաւելումն ալ կը փութացնէ կարծրացումը։

Սկիզբները կռանիւթին արտադրութիւնը երկար աշխատանքի կը կարօտէր, բայց ներկայիս, շնորհիւ արդիական մեքենաներու, զանազան երեւոյթները առանց ընդմիջումի իրարու կը յաջորդեն։ Նոյնիսկ եփելու կարեւոր գործողութիւնը անընդհատ կը շարունակուի, որովհետեւ նախանիւթերը փուռին վերի ծայրէն կը մտնեն եւ վարէն կրացումը կատարուած վիճակով դուրս կ'ելլեն։

Ծանօթ է թէ կռանիւթը արուեստական քար մը եղող «պէդոն»ի էական կազմիչն է։ Այս վերջինը ձեռք կը ձգուի կռանիւթին աւազ, խճաքար եւ ջուր խառնելով։

Սկիզբները պէդոնի օգտագործութիւնը սահմանափակ էր, որովհետեւ բեռ կրելու համար տոկունութիւն չունէր։ Այս անպատեհութիւնը դարմանուեցաւ 1868ին անոր մէջը պողպատէ թելեր մտցնելով։ Սոյն հնարքին պատիւը Ժօզէֆ Մոնիէ կոչուած Ֆրանսացի պարտիզպանի մը կը պատկանի։ Ան իր պէդոնով շինած աւազաններուն աւելի տոկունութիւն տալու համար, մէջը երկաթէ ձողեր զետեղեց։

Մոնիէի փորձը պէդոնի օգտագործումին համար նոր հորիզոններ բացաւ եւ այնուհետեւ այդ նիւթը շատ մը բարելաւումներու ենթարկուեցաւ։

1939ին Ֆրանսացի երկրաչափ մը, Մ. Ֆրէյսինէ, պարտիզպանին գիւտը բոլորովին կատարելագործեց եւ ցարդ «պէդոն արմէ»ն կամուրջներու շինութեան ու զօրաւոր բեռնաւորումներու կը ծառայէ։

Շէնքերու համար ալ պէդոնի գիտական յառաջդիմութիւնները աչքառու են։ Ներկայիս, առաջուընէ պատրաստուած տարրերով, աննպաստ օդերու պատճառած շատ մը յապաղումները կ'արգիլուին։ Այս տարրերը, կառուցուած պատուհաններուն եւ դռներուն հետ, գործարաններէն ուղղակի մթերանոց կը յանձնուին։

Այսպէսով Լոնտոնի մէջ 11 յարկաբաժին ունեցող կալուածներ, սպասուած թուականէն չորս ամիս առաջ ամբողջացան։ Պատրաստուած տարրերը, մասնաւորաբար պատեր, միջնորմեր, պատշգամներ եւ սանդուխներ էին։

Պէդոնը իր տոկունութեամբը անհման է երբ կամուրջի մը մետաղային ատաղձը կը ծածկէ։ Դրուած առաջին դրամագլուխը լիովին կը փոխարինուի, պահպանման համար ծախսուած տկար գումարներով։

Հրդեհի պարագային ալ, պէդոնով ծածկուած երկաթներ անվթար կը մնան, մինչ տաքութիւնը կը ծռէ ու տձեւ կոյտի մը կը վերածէ անպաշտպան երկաթեայ գերանները։

Ճամբաներու համար նոր մեքենաները նախկիններուն նկատմամբ յեղափոխական են։ Այսօր, 12 մարդ ու մեքենայ մը 200 հոգիի ձեռքով կատարած գործը կը տեսնեն. Նոյնիսկ քարերով սալայատակելու մեծածախս կերպը տեղի տուած է նոր մեքենայի մը։ Մեքենաներ կը վերցնեն ճամբուն հողը, զայն շաղախով կը խառնեն ու կրկին կը տեղաւորեն տոկուն գետին մը պատրաստելով։

Փողոցներու մէջ լուսաւորումի սիւներ, հեռաձայնի գերաններ, կոյուղիներ եւն. պէդոնէ կը շինուին։

Շթութկարտի մէջ 230 մեթր բարձրութեամբ կանգնուեցաւ թելեվիզիոնի աշտարակ մը, որ 130 մեթր բարձրութեան վրայ ամերիկեան ճաշարան մըն ալ ունի։ Այս պէդոնէ շինութիւնը դարուս, իր տեսակին մէջ ինքնատիպ մէկ գործն է։

Մարդոց յարատեւ ու գովելի ջանքերը կռանիւթին եւ կռածոյին գիւտերը բերին, բայց երկրաբանները կը հաստատեն թէ կրային եւ կաւային տարրեր առանձինն բաղադրուելով կարգ մը ժայռեր կազմած են։ Այսպէս, արուեստական միջոցներով ձեռք ձգած մեր տարրալուծական գիւտերը հազարաւոր տարիներ առաջ տեղի ունեցած են բնութեան մէջ եւ անոնց արդիւնքը Գերագոյն Հանճարը փառաբանող կոթող մը կը ներկայացնէ։

Քաղեց՝ Տ. Ն.

Զանազան լուրեր

Աշխարհի ամենէն զարմանալի գորտը կը գտնուի Աւստրալիոյ Բրիսպէյն քաղաքի լիճին մէջ։ Այս գորտը, միեւնոյն ատեն, աշխարհի ամենէն բազմածախս գորտն է։ Վերջերս, մէկ անգամէն կուլ տուած է 15 սանթիմ երկարութեամբ մարգարտեայ մանեակ մը։ Բայց չէ կրցած կուլ տալ հանգոյցը այն դերձանին որուն վրայ շարուած էին մարգարիտները։

+

Դեռատի Զուիցերուհի մը հեռաձայնի շնորհիւ յաջողած է ամուսնանալ Ցիւրիխաբնակ միլիոնատէրի մը հետ, ամէն առաւօտ հեռաձայնի առնելով զայն եւ անոր նկարագրելով իր գեղեցկութիւնը։

Իր գեղեցկութեան մասին այնքան խօսած է որ երբ ի վերջոյ բազմաչարչար միլիոնատէրը ամիս մը յետոյ որոշեր է անոր հետ հանդիպում մը ունենալ, առանց որեւէ նշանի ճանչցած է զայն։ Հաւնած է երիտասարդուհին եւ ամուսնացած անոր հետ։

Հ. Բ. Ը. Մ. Հ. Ե. Ը.

ՆՈՒԱԳԱՀԱՆԴԷՍ

Նախաձեռնութեամբ՝
Հ. Ե. Ը. Ի ՈՒՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ԲԱԺՆԻ

“ԱՍԼԱՄԱԶԵԱՆ„
ԼԱՐԱՅԻՆ ՔԱՌԵԱԿ

ՊՐՆ. Յ. ՋԱՄՍԱՐԵԱՆ	Ա. ջութակ
ՏՈՔԹ. Ռ. ՃԷՊԷՃԵԱՆ	Բ. ջութակ
ՏՈՔԹ. Զ. ՌՈՒՊԵԱՆ	Վիօլա
ՊՐՆ. Յ. ԳԱՐԱՕՂԼԱՆԵԱՆ	Թաւջութակ

Տեղի պիտի ունենայ Ուրբաթ 29 Յունիս 1956, երեկոյեան ժամը 9ին Հ. Բ. Ը. Մ.ի սրահին մէջ. ՃԻՊԷԼ ՆԱՀԻՐ.

Յայտագիր.— Բորէլլի, Կլուք, Տիւքօրուայ, Շուպէրթ, Մոցարտ և Կոմիտաս—Ասլամազեան.

Տոմսերը ստանալ
ա. Հ. Բ. Ը. Մ.ի գրասենեակը (Ազիզիէ)
Պր. Յակոբ Չինչինեանի մօտ (Պապ էլ Ֆարաճ]
գ. Նուվոթէ Րաֆֆի (Քուսթաքի Հօմսի պողոտայ]
դ. Սարգիս Իգնատոսեանի մօտ (Հրէջներու պողոտայ)

Անդամական Գիւղագնացութիւն դէպի
ՂԸՆԷՄԻԷ

Նախաձեռնութեամբ՝
Հ. Ե. Ը.Ի ՏԵՂԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ
ԿԻՐԱԿԻ 1 ՅՈՒԼԻՍ 1956-ԻՆ

ԾԱՆՕԹ.— 1.— Մեկնում Շաբաթ գիշեր ժամը 12ին Հ. Ե. Ը.ի ակումբէն։

2.— Երթեւեկի համար որպէս ծախսաբաժին արձանագրութեան պահուն կը գանձուի 300 ս. փ.

3.— Արձանագրուելու համար դիմել Հ. Ե. Ը.ի ակումբը, ամէն օր երեկոյեան 6—8։

4.— Իւրաքանչիւր մասնակցող իրեն պէտք է ապահովէ իր ճաշը եւ անհրաժեշտ սպասները։

5.— Արձանագրութիւնները կը փակուին Ուրբաթ 29 Յունիսի երեկոյեան

Տարեկան երկսեռ պարտիզագնացութիւն
ԴԷՊԻ ԱՊՈՒ ԿԱԼԱԼ

կազմակերպութեամբ՝ «ԳՐԱԿԱՆ ՇՐՋԱՆԱԿ»ի
Տեղի կ'ունենայ Կիրակի 1 Յուլիս 1956, մեկնում առաւօտեան ժամը 1ին,
ԱԶԳԱՅԻՆ ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԱԿՈՒՄԲԷՆ

Հրաժեշտի ներկայացում
ժողովրդի բուռն փափաքին համաձայն

Իրանահայ դերասան՝ ՊԵՐՃ ԹՈՄՊՈՒԼԵԱՆ
Երկրորդ անգամ ըլլալով կը կրկնէ

ՕԹԷԼԼՕՆ

ՄԱՍՆԱԿՑՈՒԹԵԱՄԲ ՏԻԿԻՆՈՑ ԼՍԻԱԳՐԵՆ ՈՐԺԵՐՈՒՆ
Կիրակի 1 Յուլիս, 1956 կէսօրէ առաջ ժամը 9ին Սինեմա Տիանայի մէջ
Նախապէս ապահովեցէք ձեր տոմսերը հետեւեալ վայրերէն.—

Թ. Ոսկիկեանի մօտ (Ֆօթօ Արաքս, Պր. Քելէշեանի մօտ (Բաթէ սը լա փոսթ), Տպարան Անիէն եւ ներկայացման օրը կիշէէն։

ԼԵՄԱՆԻԱ

Ժամացոյցները անգերազանցելի են իրենց ճշգրտութեամբ, տեւքով, տոկունութեամբ և նրբութեամբ։

LEMANIA
HAUTE PRÉCISION

Ձեր ժամադրութիւնները յարգելու եւ տաղտուկ չպատճառող ժամացոյցի մը տիրանալու համար, դիմեցէք՝
ԺԱՄԱԳՈՐԾ ՍԱՐԳԻՍԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ, Թիլէլ (Նրբ. այնթէլ)

ԲԱՑԱՌԻԿ ԱՌԻԹ ՄԸ

ԱՆԳԼԵՐԷՆ ՍՈՐՎԻԼ ՓԱՓԱՔՈՂՆԵՐՈՒՆ

Անգլերէնի ծանօթ ուսուցիչ Պր. Միշել Զաթմաճեան (Լոնտոնէն վկայ. և 14 տարուան փորձառութեամբ օժտուած) անգլերէն դասաւանդութեան խմբային դասընթացքը կը շարունակէ դիւրին և արդիական մեթոտներով սորվեցնելու անգլերէն լեզուն.

Դասաւանդութեան շրջանը կը սկսի 1 Յուլիսին և կը տեւէ մինչև 1 Նոյեմբեր 1956.

ՉՈՐՍ ԱՄՍՈՒԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՔԻՆ ՀԱՄԱՐ 30 Ս. ՈՍԿԻ ՄԻԱՅՆ
Արձանագրութիւններու համար դիմել՝ գրատուն ՄԻՇԵԼ ԶԱԹՄԱՃԵԱՆ
Հրէջներու պողոտայ, Հեռաձայն թիւ 14823
Ամէն օր երեկոյեան ժամը 3էն — 8 (բացի Կիրակի օրերէն)
Փութացէք արձանագրուիլ՝ սահմանափակ թիւով տեղեր կան

Բացուած է Պիմֆայեայի ծանօթ
ՕԹԷԼ ԼՕՌԻՆ

(ՄԸՍՆԸՃԻԿ, ՊԷՅՐՈՒԹԻ ՀԸՄԸՆԱՐԻՆ ՊԸՆԴՈՒԿԻՆ)
ՄԻՇՏ ԱՒԵԼԻ ԼԱՒ
Լեռնալիբանանի միակ հայկական անկիւնը
ՓՈՐՁ ՄԸ ՁԵԶ ՊԻՏԻ ՀԱՄՈԶԷ
Տնօրէնութիւն ՆՈՐԱՇԽԱՐՀԵԱՆ
Հեռ. 129